

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON : 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON : 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, kisgazdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lei pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya Kolozsvárt, 1929. évi márc. hó 17.-én vasárnap d. e. 1/29 órakor a Mátyás király-tér 25. sz. alatti „Corso” moziban rendes ülést tart, melyre a választmány tisztelt tagjait meghívja.

Kolozsvár, 1929 február hó 12.-én.

Az Elnökség.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Ülés napjáig érkezett tárgyak.
3. Esetleges indítványok.

Közgyűlési meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1929. évi március hó 17.-én, vasárnap, d. e. 9 órakor Kolozsvárt, a Mátyás király-tér 25. sz. alatti „Corso” moziban

rendes évi közgyűlést tart,

amelyre az egylet tagjait tisztelettel meghívom.
Kolozsvár, 1929 február hó 12.

Br. Jósika Gábor sk.
egyleti elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Jegyzőkönyv hitelesítő kiküldése.
3. Az igazgató választmány jelentése az egylet 1928. évi működéséről.
4. Pénztári jelentés a zárszámadásokról és ezzel kapcsolatban az 1929. évi költségelőirányzat megállapítása.
5. Esetleges választások.
6. Esetleges indítványok.
7. Székács Elemér m. kir. gazdasági főtanácsos, a Vetőmagnemesítő és Értékesítő Rt. vezérigazgatója, előadást tart: *Ujabb irányok a növénynevelés terén* címen.
8. Dr. Szász Ferenc földbirtokos előadást tart a tejről és az állatfajtákról 2 film bemutatásával.

Meghívó.

Az E. G. E. Lótenyésztési Szakosztálya március hó 16.-án, d. u. 5 órakor, Kolozsváron, az E. G. E. Attila-ucca 10. sz. alatti székházában ülést tart, amelyre a szakosztály Tisztelt Tagjait meghívja

Kolozsvárt, 1929. március hó 1.-én

az EGE Elnöksége.

Meghívó.

A lótenyésztés felkarolása és ügyének előmozdítása céljából a régi „Falkavádsz Társaság” hivatásának megfelelő munkakörrel „Transsylvania” néven új egyesület alakítását vette tervbe a kolozsvári kerületi állattenyésztési és egészségügyi igazgatóság.

A társaság f. hó 17.-én vasárnap d. e. fél 12 órakor, Kolozsváron a Városháza tanácstermében tartja meg alakuló közgyűlését, amelyre az érdekelt gazdaközönseget az állattenyésztési és egészségügyi igazgatóság felkérésére van szerencsénk tisztelettel meghívni.

Kolozsvárt, 1929. március hó 1.-én

Az EGE. elnöksége.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányának az egylet 1929. évi március hó 17.-én tartandó rendes közgyűlése elé terjesztendő jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1928. évi működését tárgyaló jelentésünket az alábbiakban van szerencsénk a Tisztelt Közgyűlés elé terjeszteni, kérve, hogy azt tudomásul véve, az igazgató-választmányunk a felmentést megadni sziveskedjék.

Az E. G. E. igazgatóválasztmánya nevében:

Kolozsvárt, 1928. március hó 14.

Szász István s. k.
egyleti alelnök.

Dr. Péter Béla s. k. Dr. Eöry István s. k.
ig. vál. tag. ig. vál. tag.

Török Bálint s. k.
egyleti titkár.

Általános rész.

Az utóbbi időkben minden esztendő újabb terheket jelentett a gazdára, az 1928. évben ezek a terhek azonban már katasztrófális jelleget öltöttek.

Az időjárás szeszélyessége nagy károkat okozott Erdélyszerte. Ez úgy mennyiségileg, mint minőségileg érezhetővé vált a terméseredményekben. Az évi hőmérsékleti és csapadékmegoszlási viszonyokat a botfalusi meteorológiai állomás jelentései alapján összeállított alábbi kimutatásban ismerhetjük:

Hó	Légnyomás		Hőmérséklet (C)			Csapadék mm		Csapadékos napok száma
	max.	min.	max.	közép.	min.	havi össz.	napi össz.	
Január	7315	7064	59	712	-284	109	44	11
Február	7306	7065	78	627	-250	222	66	14
Március	7307	7028	188	097	-218	100	60	7
Április	7227	7036	285	956	35	261	79	11
Május	7239	7081	295	1414	35	81	47	15
Június	7241	7105	331	1681	35	937	166	16
Július	7219	7131	368	2071	73	203	74	7
Augusztus	7211	7132	347	1905	61	1212	402	10
Szeptember	7259	7093	330	1592	20	451	170	10
Október	7273	7058	240	851	40	195	85	6
November	7234	6959	225	606	60	391	145	13
December	7303	7016	65	428	-230	466	276	9

A gazdasági munkálatok normális menetét nem zavarták különösebb körülmények. Ugy a tavaszi, mint az őszi szántások, eltekintve a szárazság gátló hatásától, normális mederben folytak.

A rétek, legelők, mesterséges takarmányfélék egész éven át sínylették a száraz időjárást. A szénatermés mennyiségileg gyenge, közepesen jóval alól volt. A minőség kielégítő. Heremagtermés 15—40 kg. volt holdanként. A takarmányhiány közepette igen jó szolgálatot tehetett volna a cukorrépaszeleten kívül a melász használata, a gazdaközönseget azonban még ma sem értékeli kellőleg ezt az értékes takarmányt.

A székely vármegyékben most kezd elviselhetlenné válni a földreform legelőügyi politikája. Az erdőkitermelések befejeztével kenyér nélkül maradt székely fuvarozó kisgazdák a zord klíma miatt növénytermeléssel nem foglalkozhatván, az intenzív állattenyésztéshez kellene visszatérjenek. Legelőiket azonban a kisajátítások rendjén elvették. Azokat a messze eső román laktak községeknek adták és ma erdő és legelő nélkül állanak a székely kisgazdák. A terméketlen hegyek között és a legsúlyosabb gazdasági válságban kivezető ut hiján kénytelenek otthagyni a fa ut és a városokba özönlenni.

A szarvasmarhatenyésztést százmilliók kamatmentes kölcsönrel támogatja a kormány. Ennek hatása — sajnos — alig érezhető. A belföldi tenyészirány a nyugati fajtáknak kedvez, a podoliainak keresztelt magyar fajtával szemben, úgy a hegy, mint a síkvidéken.

A lótenyésztés terén a tenyészmelekről való gondoskodás iránti jóakarattal megvan. Attól azonban nagyon messze állunk, hogy az egyes vidékeknek megfelelő apaállatokat tudna az állam rendelkezésre bocsájtani. Így a köztenyésztésben levő loállomány minőségileg mondhatni változatlan. A ménesekeket és jobb tenyészkanccákat háboru esetén nem védi a katonai célokra való igénybevétellel szemben a törvény. A lótenyésztés felkarolását célzó törvényes intézkedések alapján 1928-ban egy pár magántenyésztő 40—100.000 leig menő készpénz támogatást élvezett, anélkül azonban, hogy a többi arra érdemes és képesítéssel bíró tenyészítő és ménestulajdonos számára megfelelő legelőterületek hasítottak volna ki az elvett és állami rezerva-ként sokhelyen kihasználatlanul heverő legelőterületekből.

A sertésenyésztés tekintetében azt mondhatni, hogy a mangalica és báznai sertésen kívül más, nyugati fajta sertést tiszta vérben csak elvéve tenyészít egy pár magán gazdász. Az állatexport megszűnése folytán az árak leestek, a tenyésztés ennek folytán főként a minőség tekintetében visszafejlődött.

TEJELÉKENYSÉG EMELÉSÉRE

tej javítására csak valódi

KWIZDA

féle

MARHATÁPPOR-t

használjon.

Nagy doboz ára 100 lei. Közép doboz ára 60 lei.
Ezen védjegy nélkül értéktelen utánzat. —
Ha valahol nem kapható, szállítási
díjáról gondoskodik a romániai
főlerakat „GEA” KRAVER
R.-T. TIMISOARA, Nr. 51.

A juhtenyésztés a földreform nyomán bár visszafejlődött, jelentőségéből azonban nem veszített, miután a végső határig fokozott közterhek, a magas termelési költségek és tőle hiány miatt számos gazdaság az extenzív gazdálkodás ezen ágát kényszerült felkarolni.

A baromfitenyésztést az országosan pusztító különféle baromfibelegések bénítják fejlődésében.

Az állatállomány egészségi állapota aránylag kielégítő volt, noha a megbízható védő és gyógyító szérumokat nélkülözve a gazdaközönség és ezért azokat mondhatni csak a törvény kényszerítő hatása alatt, a kötelező mértékig, vette igénybe.

Az állatkereskedelem, főleg az export, mondhatni szünetelt egész éven át. A mezőgazdasági érdekeket figyelmen kívül hagyó vámpolitikai intézkedések nemcsak a belső piacokat néptelenítették el, hanem elvesztette ezen idő alatt Románia külföldi piacait is.

Állatárak. Az 1928. évi állatárak felől az E. G. E. gazdasági tudósítói beérkezett jelentésekből összeállított alábbi kimutatás nyújt tájékoztatást:

Fejőstehén darabonként	8.000—12.000	Lei
Igásőrkör páronként	15.000—24.000	"
Növendékmárha darabonként	3.000—8.000	"
Sertés darabonként	1.000—2.000	"
Hízott sertés kilogramonként	36—46	"
Juh darabonként	300—450	"
Igás ló páronként	3.000—10.000	"
Kocsiba való ló páronként	6.000—30.000	"

A terményárak felől az E. G. E. gazdasági tudósítói által beküldött jelentésekből összeállított kimutatás nyújt tájékoztatást:

Buza métermázsánként 700—940, rozs 530—700, árpa 600—750, zab 420—1070, tengeri 680—1000, burgonya 120—600, széna 80—500 Lei.

A föld-haszonberek az 1928. évben Erdélyben a következő határok között mozogtak kat. holdanként. A számok a kényszer-, illetve szabadforgalmi évi haszonbérösszeget jelzik:

	kényszerbérben	szabad forgalomb.
Szántó	20—100 L.	400—1600 L.
Kaszáló, rét	100—200 "	1000—1500 "
Logeő	30—60 "	400—1000 "

feles mivvelésben.

A földárak az 1928. évben a következő határok között mozogtak Erdélyben kat holdanként. A számok a kisajátítási, illetve szabadforgalmi árakat jelzik. Kisbirtoknál 50 holdig 300—2500 L. 5000—60.000 L. Középbirtoknál 100 holdig 300—2500 L. 5000—50.000 L. Nagyobb birtoknál 100 holdon felül 300—2500 L. 5000—40.000 L.

Az E. G. E. egy éve.

Szomorú és csaknem kétségbeejtő helyzetbe került az erdélyi gazdaközönség az 1928. évben a súlyos adóterhek, nyomasztó pénzügyi viszonyok, a rossz értékesítési lehetőségek mellett az ármaximálások, a sűrűn váltakozó és gazdasági életünket olykor felforgató rendelkezések, kormányintézkedések miatt. Ilyen körülmények között a gazdaközönség nem folytathat rendszeres, üzemszerű szerinti, hanem csupán spekulatív, ötletszerű gazdálkodást. A spekuláció olykor rosszul sikerül s ilyen esetben a magas kamatviszonyok között alig képes a gazda újból talpra állani.

A mezőgazdasági helyzet javítása érdekében az E. G. E. több ízben fordult a kormányhoz feliratilag. Így pld. a mezőgazdasági termények értékesítési lehetőségének fundamentumát képező vámpolitika mg. ellenes szellemének megváltoztatása érdekében. Az akciónak csupán annyi eredménye volt, hogy a kormány figyelmét felhívtuk súlyos helyzetünkre. Hasonlóképpen felírt az egyesület a mezőgazd. termények és termékek vasuti fuvardíjának a termények értékéhez való arányosítása ügyében. Egyes termények fuvardíja mérsékeltezt is.

Felírt továbbá az egyesület az éjszakai és nyílt utcán történő lörekvirálások beszüntetése érdekében.

Az exportállatvásárok vasuti fuvardíjkezdményeinek a rendes állatvásárookra való kiterjesztését kérte az egylet a C. F. R. vezérigazgatóságától. A vezérigazgatóság az egylet kérését elutasította.

A gabonaneműek standardizálásáról szóló törvény életbeléptetését vette tervbe a kormány. Miután ennek semmi gyakorlati eredményét nem látta az igazgatóválasztmány, tiltakozott az ellen. Az életbeléptetés ezideig nem is történt meg.

A nagy takarmányhiányra való tekintettel az ig. vál. felírt a kormányhoz a mesterséges takarmányeműek kivételének betiltatása érdekében. Az egylet a felíratot pártolás céljából a mg. kamaráknak is megküldötte. Ugyancsak a takarmányhiány kapcsán eredményesen interveniált az egylet a kormánynál a melász kiszolgáltatás zavartalanságának biztosítása érdekében.

Az állat- és terményértékesítés sérelmeiről Török Bálint egyleti titkár előadást tartott a Magyar Párt közgazdasági szakosztályának Székelyudvarhelyen okt. 13-án rendezett nagygyűlésén. A gazdaközönség sérelmeinek orvoslását a Magyar Párt útján is kérte az egyesület.

A szervezkedés terén az egyesület az 1928. évben is téllenségre volt utalva a módosított alapszabályok jóváhagyásának késedelmessége miatt.

Az alapszabályok módosításának régóta vajudó kérdésében annyit sikerült elérni, hogy a törvényszék nov. 27-re tárgyalást tűzött ki ez ügyben. A tárgyalás eredményeképpen újabb rk. közgyűlést kellett összehívni, amely kiválsalomnak a múlt évi december hó 19-én eleget is tett az egylet és újból betérjesztette az alapszabályokat a törvényszék által kívánt formák között.

Dr. Szentkirályi Ákos ny. gazd. ak. ig. urnak a szervezkedés széles alapokon való beindítása érdekében a múlt évi közgyűlésen tett és elfogadott indítványa alapján az igazgató választmány minden előkészület megtett a munkába indulásra. Felkérte a szövetségi központokat a mezőgazdasági érdekek fokozott mértékben való felkarolására. Megvitatás tárgyává tette az egylet a szervezkedés kérdését a Magyar Párt Közgazdasági Szakosztályának múlt évi okt. hó 13-án Székelyudvarhelyen tartott ülésén Mikó László előterjesztésében és az ott elfogadott határo-

zati javaslat nyomán folyó évi febr. hó 2-án Kolozsváron egy szélesebb körű értekezletet rendezett az egyesület az összes érdekeltek bevonásával. A szervezkedési mozgalom beindítása az 1929 évi feladatok közé tartozik. Az egyesületi taglétszámot illetőleg 1928 évben felvételtett:

Az alapító tagok sorába: Ádám Sándor Septér, Gazdakör Gencs, Warga András, br. Atzél Ede, Hitelszövetkezet Tordaszentlászló.

200 leies tagok sorából alapító tagok sorába átlépett: Szász István Kolozsvár, dr. Konopi Kálmán Odvas.

200 leies rendes tagdíj fizetési kötelezettséggel felvétettek: Adorján Ferenc Csikménaság, Ady Elemér Gyalu, dr. Bujanovics Rudolf Érmihályfalva, Deák József Magyarosvát, Ferenc Vilmos Prundu, Gazdakör Kisiratos, Hitelszövetkezet Majlátfalva, Hitelszövetkezet Csiktusnád, Jakabffy Izsák Zilah, Kovács János Csikszentsimon, szentkatolnai Künle József Sepsiszentgyörgy, Korparich Ede Nagykend, Köblös István Bodonkut, gr. Mikes Sándor Szászfenes, ifj. Márton Sándor Erkeserü, Molnár József Légeny, dr. Pór Mihály Zilah, dr. Sillay Istvánné Kolozsvár, Sykó Andor Septér, Schwartz Áron Érsemlyén, Szász János Gyalu, Szepesy József Marosbogát, Szilágyi József Dedradszéplak, Szabó Gábor Légeny, dr. V. Szabó Lajos Szilágyosomlyó, Tunyogi János Nagyszántó, Török Kálmán Fráta, Toarniczky István Marosujvár, dr. Viski László Kolozsvár, Gazdakör Csikménaság, Gazdakör Magyarfodorháza, Knelly Gyula Felsővisó, Fülöp Lajos Választut, Bácsi Domokos Sasczt, Gazdakör Ujmosnica, Gazdakör Nagybodofalva, Gaál József Maksa, Hangya Magyarvista, Körösi György Magyarpéterlaka, Lázár Zoltán Torda, dr. Löte Zoltán Marocsucs, Németh Hugó Nyirsid, dr. Tolcsuay Lajos Bánffyhungyad, Babos és Társai Kolozsvár, Veres József Kirlibaba, Gazdakör Csátószeg, „Phoenix” Kénsav és vegytermékek gyár R.-T. Nagybánya.

150 leies rendes tagdíj fizetési kötelezettséggel felvétettek: Koltay Lajos Székelyföldvár Szabó Géza Magyaroklyán, Scheda György Brassó, Tóth Dezső Kernyécsa, Szabó József Küküllőszéplak, Bojnitzer Kázár Galgó, B. Bucsy Endre Ördögkeresztur, Székács Sándor Szava, Ferencz Zsigmond Egerszeg, Gergely Károly Nagysármás, Pécsi Manó Szurdok.

Elhunytak 1928. év folyamán: Veszprémi Pál Kissármás, Laurentzi András Gernyeszeg, Turcsa Imre Kolozsvár, Gáspár János Marocsucs, Raphael Oszkár Soborsin, Braumüller Emil Delta, Kiss László Szász, régen, Erszényes Lajos Balázsfalva, Sziágyi Jenő Székelykocsárd, Ugron Zoltán Fiátfalva, br. Szentkereszt István Hosszuaszó.

1928. évben a tagok sorából töröltetett: br. Bálinttí Károly Nagyernye, Gazdakör Végvár, Grósz Ede Aranyosmedgyes, Weisz Sámuel Aranyosmedgyes, Asztalos Péter Mezőmadaras, Szappanos Agoston Székelyfővár, br. Uray Gyula Piskolt, Hangya Csiktaplaca, Kun Sándor Kolozsvár, Somogyi Imre Végvár, Balázs Péter Kolozsvár, Tóth István Mosnica.

Vagyis számokban kifejezve az 1928. évben felvételtett az alapító tagok sorába 5 új tag, a rendes tagok sorába 58 új tag. A rendes tagok sorából 2 állépett az alapító tagok sorába. Elhunyt 11 és töröltetett 12 tag. Így az egyesület taglétszáma 1928. december 31-én összesen 959, a múlt évi 919 taggal szemben. Remélhetőleg az 1929. évben beindítandó szervezkedési mozgalom kapcsán az egyesület taglétszámát emelgetememelkedni fog.

Az E. G. E. szakosztályainak működéséről szóló beszámolonk előtt közöljük az egyes szakosztályok vezetőinek névsorát:

Növénytermelési és Értékesítési Szakosztály. Elnök dr. Páter Béla c. gazd. ak. igazgató, alelnök: Szász Ferenc földbirtokos (Pusztakamarás). Előadó: Török Bálint.

Állattenyésztési és Értékesítési Szakosztály. Elnök: br. Jósika Gábor, alelnökök: Szász István, gr. Wass Béla. Előadó: Török Bálint.

Szőlészeti, Borászati és Kertészeti Szakosztály. Elnök: Szász István, alelnökök: dr. Eöry István, Schöppner Sámuel. Előadó: Török Bálint.

Irodalmi és Könyvkiadóvállalati Szakosztály. Elnök: dr. Páter Béla. Előadó: Török Bálint.

Dohánytermelési Szakosztály. Elnök: dr. Páter Béla, alelnökök: dr. Bujanovics Rudolf, Balla György, Kabos Kálmán, dr. V. Szabo Lajos. Előadó: Török Bálint.

Birtokpolitikai Szakosztály. Elnök: dr. gr. Bethlen György, alelnökök: br. Bánffy Ferenc, Szász István. Előadó: Farkas Árpád.

Kolozsmegyei Szakosztály. Elnök: Szász István, alelnökök: dr. Gabányi Imre, dr. Bibó Béla. Előadó: Török Bálint.

Lótenyésztési Szakosztály. Elnök: gr. Bánffy György, alelnökök: gr. Teleki Arctur, dr. gr. Bethlen György. Előadó: Farkas Árpád.

Heremagtisztító Szakosztály. Elnök: dr. Páter Béla. Előadó: Török Bálint.

Cukorrépatermelői Szakosztály. Elnökök: Lázár Simón, Purgly László, dr. gr. Teleki Domokos, alelnökök: Bors László, Csontos Miklós, Muth Aurél.

A **Növénytermelési Szakosztály** az 1928. évben márc. 4—15 napjain Kolozsváron nemesített kukorica- és burgonyavetőmag-kiállítás rendezett. A kiállításon 150 gazda vett részt. 104 adásvélteli ügylet bonyolított le 200.000 L.-t meghaladó értékkel. A kiállításon 62 kukorica- és 53 burgonyafajta került bemutatásra. A kiállítást a mg. kamarák erkőcsi és anyagi támogatásban részesítették, díszítését pedig az Erdélyi Kertész Egylet elnöke, Schultz Rezső ur, díjlanul volt szíves vállalni.

A márciusi kiállítással kapcsolatban a szakosztály egy traktor-bemutatót is rendezett, amelyen a Walis, Hanomag W. D., International, Ford és Fiat traktorok kerültek bemutatásra. A bemutató kapcsán műszaki és gazdasági szakértők közreműködésével rentabilitási számítások is eszközöltettek. Ugyanez alkalommal fogatos ekebemutatót is rendezett a szakosztály, amelyen mintegy 10 eketípus került bemutatásra. A gazdasági akadémia birtokán eszközölt bemutatáshoz rendszeres autobusjáratot állított be az egyesület.

Az 1928. év szept. hó 2—8 napjain a sz. o. egy mezőgazdasági termény-, gép-, eszköz- és anyagkiállítást rendezett az Egylet székházában és kertjében. A kiállítás méreteiben messze túlhaladta a tavaszi nemesített kukorica- és burgonyakiállítás kereteit és ennek megfelelően látogatottsága és forgalma is jóval nagyobb volt.

Az őszi kiállítás alkalmával megismételte az Egylet a tavaszi motor- és fogatos eke bemutatóját, amely a tavaszihoz hasonlóan igen szép erkölcsi sikerrel zárult.

Végül előkészítette a szakosztály az 1929. évi február 2—10. napjain megtartott tavaszi vetőmagmuntavásárt.

Az Egylet a lefolyt évben rendezett kiállítások kiténtetettjei számára új érmet

készített. Az érmet egyik oldala Cereszt, a gabona Istennőjét ábrázolja trónusán, ülő helyzetben, a másik oldalán dombor nyomással, babér koszorú közepén „Pro meritis” (az érdem elismeréséül) felirat olvasható mint a mellékelt ábrán is látható.

Az **Állattenyésztési és Értékesítő Szakosztály** a lefolyt évben egy állatbiztosító szövetségi alapszabálytervezetet készített a kölcsönösség elve alapján a Minerva biztosító R.-T.-gal egyetértőleg. A szakosztály számos esetben közvetítette az apaállatok beszerzését. Szaktanácsokat nyújtott ezenkívül állattenyésztési, egészségügyi, legelőügyi stb. kérdésekben.

Propagandát indított be a tejnek fokozott mértékben való fogyasztása érdekében. Bevezette a kolozsvári felekezeti középiskolába a tanulók részére a tejfogyasztást, kezdeményező lépéseket tett egy tejszarnok felállítására érdekében, tejpropaganda filmet szerzett be és előadásokat rendezett a tej és tejtermékek fokozott mértékben való fogyasztása és termelése érdekében.

A **Cukorrépatermelői Szakosztály** az 1928. évben is minden lehető mértékben a termelők szervezése érdekében. Az első esztendő volt a szövetség fennállása óta a tavalyi, amikor a cukorgyár részéről külföldi jelekben is megnyilvánult a Szakosztály támogatása iránti jó szándék. A gyár vezetősége u. i. amellet, hogy vállalta a tagdíjak inkasszállását, ígéretet tett arra, hogy jövőben a termelői szerződésbe foglalja bele a tagsági nyilatkozatot. A Szakosztály a termelői szerződések feltételeinek a gyárral való meg tárgyalásán kívül az ősz folyamán az összes répaátadó állomásokon ellenőrizte a szakosztályi ellenőrök útján a répaátadásokat. Az ellenőröket a sz. o. szerény anyagi viszonyaihoz mérten tiszteletdíjban részesítette. A szakosztály marosvásárhelyi tagozata a lefolyt évben három szakosztályi gyűlést és két bizottsági ülést tartott. A sz. o. aradi tagozata ugyancsak ellenőrizte az átadásokat az összes átadó állomásokon. Az aradi tagozat 4 intezőbizottsági ülést tartott a lefolyt évben. Mindkét tagozat számtalan esetben járt el úgy a gyárnál mint a kormánynál a termelők érdekében. A szakosztály működéséről a E. G. hasábjain rendszeresen beszámolt a részletekre kiterjedőleg is.

Az **egyesület Géposztálya** gyanánt működő **Hann és Társa Műszaki és Kereskedelmi R.-T.** a f. évben is közmegelegedéssel látta el a tagok gazdasági gép-, eszköz- és anyagszükségletét. A céget továbbra is a gazdaközönség jóindulatába ajánljuk. A Géposztály a f. évben ismét bevezette a

kisebb gazdasági gépek forgalmazását.

A **Heremag Tisztító Osztály** a lefolyt évben is folytatta működését. A Bedel gépek üzemi helyezése óta az egyesületi gépeket ritkábban veszi igénybe a gazdaközönség; minthogy azonban 50%-al olcsóbban végzi a magvak takarítását mint a Bedel gépek bérleti a gazdaközönség érdekében hivatás szerinti működését továbbra is folytatja.

A sz. o. a here-magvakat kg.-ként 4 Lei-ért tisztítja. Ebben az összegben a kezelési, tisztítási, biztosítási és 30 napra a raktározási díjak is benne foglaltnak. A here-mag értékesítés terén a sz. o. igyekezett segítségére lenni a gazdaközönségnek. A szeptember havi gazdanapok alkalmával kirándulást rendezett a Banca Centrala kolozsvári Bedel gépekkel felszerelt heremagtisztító telepére, mely kiránduláson 30 gazda vett részt.

A **Birtokpolitikai Szakosztály** tevékenysége szűkebb keretek közé szorult, mivel a kisajátítások ügye a befejezés stádiumához közeledik. Sajnos a szakosztály a legodaadóbb munkássága dacára sem érhetett el olyan eredményeket, amelyek a gazdaközönséget kielégíthették volna. Ez azonban távolról sem a szakosztályon mulott. Erről minden gazda saját agrár ügyeinek személyesen való intézése kapcsán szomorú tapasztalatokat szerezhetett. Az arra szorulóknak tanácsokkal szolgált a szakosztály a földbirtok kisajátításokkal kapcsolatosan fölmerülő kérdésekben. Elénk figyelemmel kísérte a szakosztály az agrár reformmal kapcsolatos eseményeket, törvényeket és rendeleteket, amelyekről a gazdaközönséget állandóan tájékoztalta.

A **Szőlészeti, Borászati és Kertészeti sz. o.** a lefolyt évben két bemutatót rendezett a gyümölcsfák kártevő rovarai ellen való védekezési módok bemutatása és ismertetése céljából. A bemutatókon az előadásokat dr. Páter Béla c. gazd. ak. igazgató ig.-vál. tag tartotta.

A **Biztosítási Szakosztály** címen az egyesület egy külön szakosztályt állított föl, amely az 1928. évi január hó 1-én meg is kezdte működését. Az egyesület igazgató-választmánya a kartellen kívül álló és a kisebbségi egyházak erkölcsi és anyagi támogatása mellett működő „Minerva” Biztosító R.-T. támogatását határozta el. Az intézettel kötött megállapodás értelmében az egyesület tagjai biztosításaik feladásánál jelentékeny díjkedvezményeket élveznek. Az intézet az egyesületi tagok kárát az E. G. E. biztosítási osztályának ellenőrzése mellett becsülteti fel. Vitás esetekben az E. G. E. tagjai sorából választott szakbizottság döntését magára nézve kötelezőnek ismeri el. Minden egyesületi tag önmagát, a gazdasági egyesületet és egyházát is támogatja azáltal, ha biztosításait a jövőben az egyesület biztosítási osztálya útján adja föl. Az egyesület biztosítási osztályát a „Minerva” Bizt. R.-T.-től delegált szakember vezeti.

Új szakosztályok. A lefolyt évben kettővel gyarapodott az egyesület szakosztályainak száma. Nevezetesen a kolozsmegyei gazdaközönség különleges érdekeinek képviselőjére megalakult az egylet Kolozsmegyei osztálya.

MINERVA

Biztosító R.-T.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Vezérképviselők:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

Főképviselők:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagyszeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrészi képviselő:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviselők: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Állatbiztosítás! Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

A dohánytermelők érdekeinek képviselőjére pedig külön *Dohánytermelési Szakosztály* alakították a termelők élénk érdeklődése mellett. A kolozsmegyei osztály csak az egylet módosított alapszabályainak jóváhagyása után kezdheti meg működését. A Dohánytermelési szakosztály két gyűlést tartott az 1928. évben és a termelők sérelmeit részletes memorandumban tárta fel az illetékes hatóságok előtt. A katasztrófálsan alacsony áron megállapított dohánybeváltási árak képezték a termelők legsúlyosabb sérelmét.

Az *Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztály* programszerűleg folytatta működését. Mielőtt azonban a sz. o. működéséről beszámolnánk egy fájó kötelességünknek kell eleget tennünk. Dr. Szentkirályi Akos, a szakosztály elnöke és egyik megalapítója, megrendült egészségi állapotára való hivatkozással lemondott a sz. o. elnöki tisztségéről. Dr. Szentkirályi Akos ringatta a szakosztály bölcsőjét, ő volt egyike azoknak, aki féltő gonddal és szeretettel istápolta a szakosztályt gyermekéveiben és ő volt, aki férfikorba segítette és a szakosztály kiadásában megjelent 61 füzet íróit felkérte munkájuk megírására, aki igen sokszor egymaga bírálója is volt a füzeteknek, aki az újabb kiadásban megjelenő füzeteket sajtó alá rendezte, aki ismertette a sajtóban és személyesen eljárt terjesztésük érdekében. Eleve lennélt a szakosztálynak. Az elnöki tisztségről való leköszönése nagy veszteség a szakosztály számára, ezért a szakosztály valamint az egylet igazgató-választmánya e veszteséget mély és őszinte fájdalommal vette tudomásul, hálijának, köszönetének és elismerésének adott kifejezést azért a munkásságért, amelyet a szakosztály, az egylet és az erdélyi magyar földmivelő nép érdekében évtizedeken át kifejtett és amely munkásságát magának maradandó emléket állított.

A dr. Szentkirályi Akos lemondásával megüresedett elnöki tisztségre a szakosztály egyhangú lelkesedéssel dr. Páter Bélát választotta meg, kinek tollából eddig is több füzet jelent meg a sz. o. kiadásában. Az 1928. évben tervbe vette a sz. o. egy népi iskolai gazd. tankönyv és egy a trágyázás kérdéséről szóló füzet kiadását. Anyagi fedezet hiányában azonban ezideig a terv nem volt megvalósítható. Tervbe vette ezenkívül még két nélkülözhetetlen füzet kiadását, az egyik „A gyümölcsfák terméketlenségének okairól és a gyümölcsfák való védekezéséről” címen dr. Páter Béla tollából, amely füzet egy pár héten belül el is hagyja a sajtót. — A másik a tejgazdaság körébe vágó füzet: a tejtermelésről, vaj- és sajtókészítésről szólana. — Aminek kiadásához a fedezet biztosítva lesz, a szakosztály ki fogja adni a füzetet.

A szakosztály kiadásában eddig megjelent füzetek jegyzékét alább közöljük:

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
 2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egy szerű postal küldés mellett, a füzet megérkezéseért felelősséget nem vállalunk.
 3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postal küldéssel.
 4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.
- Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj—Kolozsvár, Str. Andrei Muresan 10.) címére küldendők. Ot példányon felüli füzetmegrendelés esetén 25 százalék engedmény.

	Lel		
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20	23	33 39
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20	23	33 39
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5	8	18 24
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5	8	18 24
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5	8	18 24
12. Ritter O. A házikert	30	33	43 49
17. Ásványi Lajos. A vörös lóhere természetéről	8	11	21 27
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5	8	18 24
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5	8	18 24
22. Kovácsy B. Házi állatok takarmányozása	5	8	18 24
36. Jakab L. Állatok egészségének gondozása	10	13	23 29
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyága	5	8	18 24
43. Ifkafalvi. Szőlőművelésről	5	8	18 24
46. L'Huillier I. A káposzta-félék termesztése	5	8	18 24
47. Dr. Balintner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5	8	18 24
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40	43	53 59
56. Dr. Cséser Lajos: Kalauza a falusi gazdasági társadalomtudományban	10	13	23 29
59. Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása	5	8	18 24
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhhal és juh-tenyésztése	40	43	53 59
61. Dr. Páter B. A gyógynövénytermesztés	10	13	23 29
62. Dr. Páter Béla. A gyümölcsfák betegségei és ellenségei, valamint a gyümölcsfák terméketlenségének okai	30	33	43 51
63. Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	25	28	38 46
Gazdakör alapszabályminta drbja	5	8	18 24
Hágatási jegyzék darabja	5	8	18 24
Hágatási és borjázási jegyzék darabja	5	8	18 24
Törzskönyvelési lap tehenek és bikák részére	5	8	18 24
Próbaféjési napló darabja	5	8	18 24
Napszámjegyzék 100 oldalas	20	23	33 39
Napszámjegyzék 50 oldalas	15	18	28 34
Napszámjegyzék 16 oldalas	5	8	18 29
Szegődménylevél darabja	3	6	16 24
Megőzöld. kamarákról szóló törvény	10	13	23 29
Az állattenyésztésről szóló törvény	10	13	23 22
Dr. Szentkirályi Akos „Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga”	15	18	28 34
Utastítás a közbeségi legelők kezelésére és kihasználására nézve	10	13	23 24

Az erdélyi magyar mezőgazdasági szakoktatásügy siralmas helyzetén az állam semmit sem segített. Az E. G. E. szerény anyagi erőihez mért eszközökkel az 1928. ik évben

előkészítette a talajt vándortanítók alkalmazására és azok után a szakoktatásügy hiányainak némi pótlására. Ezuton is csak egyes vidékeken veheti fel ez idő szerint a munkásság fonalát az egylet.

Az erdélyi gazdaijak Németországba való kiküldése által is igyekezett az egyesület az új gazdageneráció szakismereit fejleszteni. Mig az 1927. évben mindössze két gazdaiju került ki Németországba nyolc jelentkező közül, az 1928. évben már hét gazdaiju indult el és az 1929. évben 11 előjegyzés történt a féléves tanulmányutra.

A tanulmányuton résztvevő ifjak gazdag tapasztalatokkal tértek haza és értékes tevékenységet fejtenek ki már is falujukban a köz javára.

A szakoktatás ügyét szolgálta egyesületünk az „Erdélyi Gazda” kiadása és a „Méhészeti Közöny” támogatása által. A szakosztályok után Kolozsváron és Erdély különböző részein különböző tárgyú szakelőadásokat rendezett az egyesület.

A szakoktatás ügyét szolgálta továbbá az egyesület az *Irodalmi és Könyvkiadó-Vállalati Szakosztály* után, amelynek kiadványai több ezer példányban kerülnek a gazdaközönség kezébe.

A mezőgazdasági ismeretek terjesztése céljából az ig. vál. a Kisebbségi Nőszövetségek központi titkárságával karöltve egy női gazdasági tanfolyamot rendezett, amelyen 35 hallgató vett részt. Előadásokat tartottak: br. Huszár Pálné, dr. gr. Bethlen Györgvne, Kovács Dezsőné, Döry Béláné, Kremnitzkyné sz. Fröhlich Ilona, dr. Páter Béla, dr. Szász Ferenc, gr. Teleki Arvéd, Török Bálint, Farkas Árpád, Ullmann Ferenc, Stief Ottó. E tanfolyamot követőleg 10 hallgató részere perzsaszönyeg készítő tanfolyamot rendezett az Egylet Bak Imréné vezetése alatt.

A Növénytermelési sz. o. által rendezett, szeptemberi mezőgazdasági kiállítások kapocsán az Egylet gazdasági előadásokat rendezett, amelyek kapocsán dr. Páter Béla a hatósági patkányirtásról, dr. Bittera Miklós a műtrágyázásról, dr. Nagy Endre a gazdaközönség megszervezéséről, dr. Eöry István a mezőgazdasági munkásbiztosításról, dr. Harmath János a szövetkezetekről, dr. László Márton a méhészek megadóztatásáról, Bojdisz János a kapált buza termeléséről tartottak népes hallgatóság előtt előadásokat.

A lefolyt évben ugyancsak a szakismereket terjesztése céljából a Barcaságba rendezett az egyesület egy tanulmányi kirándulást, mely ép oly jól sikerült, mint az előző évi bánáti tanulmányi kirándulás. A kirándulás vezetése az egylet dr. Nagy Endrét kérte fel. Az ut leírását Szász Ferenc (pusztakamarási) tollából ismertette az E. G. sorozatos ckekben. — Berky József, a K. G. E. elnöke pedig népes hallgatóság előtt az E. G. E.-ben egy előadás keretében.

Az Erdélyi Gazda az 1928. évben 59. ik évfolyamába lépett. Kéthetenként 4—14 oldal

Ne mulassza el a SZŐLLŐ műtrágyázását

19—20%

Mész-nitrogén

19—20%

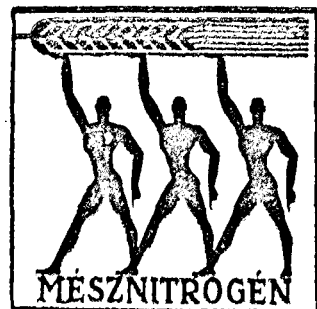
a legideálisabb és leggazdaságosabb szőlőműtrágya

40—42%-os kálisó.

Magas terméshozamot biztosít, fokozta a szőlő cukortartalmát.

16-18% superphosphat

Kérjen díjmentes nyomtatványokat és utbalgaztást!

„NITRÓGÉN” Műtrágya és Vegyipar R.-T. Diciosánmártin.

terjedelemben jelent meg. Önálló eredeti cikket közölt az állattenyésztés, állategészség, ügy, gyógyászat, értékesítés, takarmányozás-növénytermelés, műtrágyázás, kertészet, szőlőművelés, borgazdaság, cukorrépa termelés, földbirtokpolitika, gazdasági, szövetkezeti élet stb. köréből. Elismeréssel és köszönettel emlékezünk meg e helyen az Erdélyi Gazda önzetlen munkatársairól, akik értékes közleményeikkel, tudósításaikkal stb. voltak szívesek résztvenni az egyesület közérdekű munkásságában.

A „Közgazdasági Sajtótudósító” címen kézirat gyanánt kiadott és a szerkesztőségek részére küldött alkalmi lap tudósító az 1928. évben 15-ik évfolyamában jelent meg az egyesület kiadásában. E tudósító révén a napisajtó útján igyekezett az egyesület a gazdaközönséget a közérdekű mezőgazdasági vonatkozású intézkedések és események felől tájékoztatni.

Az egyesület vigalmi bizottsága 1928 év farsangján is megrendezte Kolozsváron a gazdabált, mely az egyesület javára a védnökök adományai folytán kedvező anyagi eredménnyel zárult.

Véleményt és szaktanácsot adott az egyesület hatóságoknak, társ- és rokonegyesületeknek, intézményeknek és magánosoknak választmányi, elnöki és titkári uton növénytermelési, értékesítési, takarmányozási, kertészeti, szőlészeti, borászati, műtrágyázási, birtokpolitikai, szövetkezeti, vámügyi stb. kérdésekben. Bizonyítványokat állított ki a tagok kérésére különböző ügyekben. Számos esetben járt el az egyesület a tagok magánügyeiben is az illetékes hatóságoknál, mezőgazdasági intézményeknél, vegyakisérleti, magvizsgáló állomásnál stb.

Dr. Visky László ügyvéd urnak a jogtanácsosi tisztségre való leköszönése folytán megüresedett jogtanácsosi tisztségre az ig. választmány dr. Schilling Dezső hités ügyvédet választotta meg. — Dr. Visky Lászlónak az igazgató-választmány hálás köszönetét fejezte ki az egyesület érdekében évtizedeken át kifejtett önzellen és értékes munkásságáért.

Vályi János s. titkár betegségére való hivatkozással állásáról leköszönvén, helyette Deák István vétetett fel gyakornoki minőségben.

Képviselettel magát egyesületünk: 1. a „Minerva” Biztosító R. T. igazgatóságában, 2. a párisi nemzetközi mezőgazdasági tanácsban, 3. a Gazdasági Hitelszövetkezetek Szövetségének igazgatóságában és felügyelő bizottságában, 4. a Kolozsvári Mezőgazdasági Kamarában, 5. Hann és Társa. Műszaki és Kereskedelmi R. T. igazgatóságában és felügyelő-bizottságában, 7. a Hangya központ közgyűlésén, 8. a Kolozsvári Gazdasági Egyletben, 9. a budapesti tavaszi tenyészállatkiállításán, 10. a Zsuki löversenyen, stb.

Az egyesület beléletét illetőleg van szerencsénk jelenteni, hogy a titkári hivatal 2475 drb. aktát iktatott. 2250 postakönyvi tételszám alatt több mint 32.000 levelet küldött szét és 1890 pénztárkönyvi tételt vezetett át. Az egyesület igazgató-választmánya 6. a szakosztályok 16 gyűlést tartottak. Ezenkívül 12 bizottsági ülés, 1 rendes és 1 rendkívüli közgyűlés tartatott. A titkári hivatal látta el az Erdélyrészi Méhész Egyesület, a Kolozsvári Gazdasági Egyesület és az Erdélyrészi Kertészeti Egyesület munkakörét is, valamint az „Erdélyi Gazda”, „Méhészeti Közlöny” és „Közgazdasági Sajtótudósító” szerkesztését és a kiadóhivatali teendőit.

Egyesületünk anyagi viszonyairól a zárószámadások nyújtanak részletes tájékoztatást. Az egyesület jövedelmét képezték a lefolyt évben az alap és forgókeze kamatokon és tagdíjakon kívül a géposztályból, közvetítésekből; az „Erdélyi Gazda” előfizetési és hirdetési díjából stb. befolyt összegek.

A számvizsgáló bizottság jelentése.

Mélyen Tisztelt Ig. Választmány!

Alólirottak az Erdélyi Gazdasági Egylet 1928. évi zárószámadásának megvizsgálására kiküldetvén, ezen tisztünkben eljártunk, a számadásokat folyó évi február hó 28.-án megvizsgáltuk. Van szerencsénk erről jelentésünket a következőkben megtenni:

A pénztári napló bevételi és kiadási tételeit szabályszerűen kiállított utalványok, nyugták, számlák, ellennyugták és egyéb okmányokkal összehasonlítottuk és azokat helyeseknek találtuk, megvizsgáltuk a főkönyv, segéd és számlakönyvek rovatait és itt is mindent a legnagyobb rendben találtunk.

Javasoljuk, hogy az elnökségnek és a pénztárnok urnak a felmentvény megadásáért.

Kolozsvár, 1929. február hó 28.

Berényi György s. k. dr. Pusztay Kálmán s. k. számvizsgáló bizottsági tagok.

A lei stabilizáció és a hitel-szövetkezetek.

Irta: Fodor Emil, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezérigazgatója.

Hitelszövetkezeteink mint közgazdaságunk valamennyi tényezője és intézménye a lei értékének állandósításától a gazdasági helyzet lényeges javulását várja és reméli. Főképpen pedig várják a pénz olcsósodását és a bőségesebb hitelt tagjaik részére. Ezen dióhéjba szorított közlemények kereteit jóval megalapozottan mindazon kedvező vagy gátló körülmények felsorolása, melyek ezen remények részbeni vagy egészből teljesedését vagy az azokban esalódását előidézhetnék.

Pénzértékünk stabilizációja feltétlenül maga után fogja vonni a kisebb kamatozást úgy a kihelyezések után mint a betétek után, városi nagy pénztárkezeknél, vagy falusi hitelszövetkezeteknél egyaránt. Átmenetileg a betétkamatláb további leszállítása lesz azon körülmény, mely hitelszövetkezeteink helyzetét megfogja nehezíteni, mert előre láthatólag a betétek részéről, — kik egyhamar a lényegesen kisebb kamatozással megbarátkozni nem akarnak, — nagyobb mérvű betételvonásokat fognak eszközölni, azon hiszemben, hogy tőkéiket magánaton magasabb kamatozás mellett el fogják helyezhetni, amiben részben tévedni nem is fognak, mert sajnos falu helyen még ma is nagyon sok olyan kisgazdánk van, ki inkább fizeti a magasabb kamatot, de csak a szövetkezetnél ne tudják meg, hogy neki is tartozásai vannak. Ismételjük, ez csak átmenetileg lesz, mert a legkonokabb ilyen, adósságait titkolni szerető emberünk rövid időn belül ráeszmél ezen pénzbekezdő makacosságára, ezen tartozását olcsóbb hitelen szerzett pénzzel magánhitelzőjének visszafizeti, az ilyen tőkék azután ismét csak legalis elhelyezést keresnek betét formában szövetkezeteinknél. Nem lehet aggodalmunk arra nézve, hogy kisgazdáink is a pénzolcsósodás áldásaiban nem fognak részesülni.

Más elbírálás alá esik és nehezebb azon kérdés megoldása, hogy pénzértékünk állandósításával rövid időn belül sikerülni fog-e a szövetkezeteket alimentáló kisebbségi szövetkezeti központoknak a szükségelt nagyobb mérvű hitellel tagszövetkezeteiket támogatni. Jelenleg a szövetkezeti tag szövetkezeténél rendszeresen csak kezeses váltó ellenében rövid lejáratú és negyed vagy fél évenként meghosszabbítandó kölcsönt kaphat, ami minden megújítás alkalmával a kezes utáni futkosással járó idővesztés és egyéb nehézségekkel jár. Ezen kölcsönök leginkább másutt fennálló terhebb adósságok kifizetésére voltak jók, míg produktív célokkal járó beruházásokra épp rövid lejáratukra való tekintettel megfelelőek nem voltak. Kisgazdáinknak hosszulejratú annuitásos jelzálogkölcsönre van szükségük. Ezek enged-

lyezése és folyósítása azonban okvetlenül évek hosszú sora óta elhanyagolt telekkönyveink állapotának rendezését, közigazgatásunk konsolidálását feltételezik, és mulhatatlanul szükségessé teszi azon rendelet azonnal hatályon kívüli helyezését, mellyel mindennemű állami tartozás még a telekkönyvileg biztosított követelésekkel szemben is elsőbbséget élvez. Ezen utóbb említett egyetlen körülmény elegendő ahhoz, hogy záloglevelek kibocsátására máris feljogosított és életbehivandó hasonló célú intézmények hosszú lejáratú törlesztéses kölcsönök folyósítását megakadályozza. Mérvadó körök és illetékes fórumok idevágó nyilatkozatai és ígérései biztatók ugyan, ezek megvalósítása azonban már nem annyira a stabilizációval összefüggésben lévő pénzkérdés mint inkább idő kérdése.

Kisebbségi központok kebelében működő szövetkezeteinknek különleges helyzetet teremtett az 1928. év júliusában kihirdetett szövetkezeti törvény és a törvényhozó testületek előtt letárgyalás céljából fekvő még újabb törvény eddig még ismeretlen intézkedései és a magas kormány eddig szintén ismeretlen állásfoglalása ezen kisebbségi szövetkezetek és szövetségek támogatása irányában, mert a bukaresti népbankok központja a stabilizációs kölcsönből nemes céljának elérésére és tevékenységének tovább fejlesztésére igen nagy összegben részesült, míg a fennemlített júliusi törvény a csatolt területeken működő szövetkezeteket és központjaikat ezen törvényben biztosított előnyöktől és kedvezményektől is elzárja, már pedig ezen kedvezmények hiánya, melyeket minden más államban a központosított szövetkezetek élveznek, szövetkezeteinket és azok központjaikat nehéz és olyan feladat elé állítja, melyet a lei mostan történt stabilizációja alig tudja elviselhetőbbé tenni.

Szemle.

A cukorrépaárak megállapítása.

Acukorgyárak ellen egy széleskörű kampány indult az utóbbi hónapokban. Ennek az volt a célja, hogy a cukorárak leszállítását vigyék keresztül a kormánynál. A cukorárakra köztudomásulag igen sok tényező bír befolyással. A kérdés sokkal bonyolultabb mint első tekintetre látszik. A termelők részéről szívesen hozzájárulnánk egy cukorár redukcióhoz, ha az nem a cukorrépa termelői rovására történne. A termelési költségek azonban oly nagyok, hogy a gazda nem áldozhat, nem szállíthatja le a répaárakat, mert akkor a termelés ráfizetéssel járna. Ha az állam, ha az 5 Lei kg.-kenti fogyasztási adó jövedelméről lemondana, mindjárt olcsóbb lenne a cukor. Ma azonban kérdés, hogy vajjon nem fog-e még kg.-ként 5 leit fogyasztási adó címen kivetni a cukorra?

A tavalyi 114.80 Lei répaárral szemben az ideai árak emelkedtek, amennyiben 118.40 leiben állapították meg. Ez az áremelkedés azonban nem a fogyasztóközönség rovására történt, hanem az összesen 54 banival csökkentett illetékek redukálásából származik. A szerződés szerint a répa árának kifizetése március hó 1-én kezdődik és 15 napi késedelem esetén a gyárak 18% késedelmi kamatot tartoznak fizetni. A 80 Leies alapárat kifizették a gyárak az ősszel, így most csak a 118.40 leilig menő különbözet esedékes.

Első információink szerint a répa ára 117.73 leiben állapították meg. Ezt közöltük a napi lapokban is. Újabb értesülésünk szerint 118.40 leiben. A tárgyalások, mint értesülünk, nem nyertek még befejezést, mert a jövő évi árak, illetve alapárak nincsenek még megállapítva. E késedelem miatt úgy a gyárak mint a termelők igen nehéz helyzetbe kerültek. Szerződés kötésekre még sor nem került, mert nem tudjuk mire szerződünk. A gyárak viszont nem tudják, hogyan nyul bele a kormány a cukorár kérdésébe. E sorok írásakor még döntés nincsen.

Popescu Cesar a cukor és a répaárakról.

Popescu Cesar az iparügyi miniszterium vezérigazgatója a Munkaadók Clubjában Kolozsváron előadást tartott, mely alkalomból a Cukorrépatermelők Szövetsége több kérdést intézett a cukorrépatermelők nevében a vezérigazgatóhoz, amelyekre adott válaszok alapján közöljük, hogy a cukorrépa ára az 1928.-ik évre mázsánként 118.40 leiben állapított meg. A folyó évi répa alapárak még nincsenek megállapítva. A cukorár csökkenése ügyében feladott kérdésre való válaszadás elől kitért azzal, hogy ebben a kérdésben nem óhajt nyilatkozatot tenni, mert az árak megállapítása céljából kiküldött bizottság még nem fejezte be tárgyalásait. Reméli, hogy 15.-ig úgy a folyó évi répa alap ár, mint a cukor ár kérdése tisztázódni fognak. Az E. G. E. Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelők Szövetsége állandó kontaktust tart fenn a miniszteriummal, hogy az árak megállapítása alkalmával mindjárt értesítse az érdekelt gazdaközönseget.

* * *

A marosvásárhelyi cukorgyár igazgatóinak letartóztatása.

Mély és őszinte megütközéssel értesülünk a marosvásárhelyi cukorgyár nyugalomba vonuló, érdemes vezérigazgatójának, *Keleti Péternek* és utódának, *Kramer Sándor* igazgatóinak adóeltitkolás címen való letartóztatásáról. *Keleti Péter*t, aki évtizedek óta áll a vállalat élén és akivel üzletileg is igen gyakori érintkezésben állottunk, ezalatt a hosszú idő alatt nem olyanok ismertük meg, hogy róla inkorrektéget feltételezhessünk. Ugyiszintén *Kramer Sándor*t is mint a cukorgyár új igazgatóját kifogástalan jellemű embernek ismertük és ismerjük. Annál kellemetlenebbül érintett minket, valamint a termelők széles rétegeit is a hír, mert e tényből azt látjuk, hogy még ma is megtörténhetik, hogy kihágásnak minősülő cselekedet feltételezése esetén letartóztatásokat eszközölnek nemcsak falun, hanem városban is. A gazdaközönség egyenes kárát idézik elő a letartóztatások, mert a gazdák nem tudják megkapni a múlt évi répa árából március 1.-én esedékes milliókra menő követeléseiket. — Nem tudnak szerződni sem a gazdák az új termelési idényre, dacára, hogy talajaik elő vannak készítve, munkásaik le vannak szerződötve, vetés forgóik be vannak osztva, a répát pótló vetőmagvokról nem gondoskodtak. A termelés elmaradása esetén a munkanélküliség még az eddiginél is nagyobb méreteket öltene.

A gyár vezetőinek szabadlábra helyezése esetén nem állana a gazdaközönség teljesen tájékozatlanul a jövő évi kampányt illetőleg. A vizsgálat lefolytatásának és a bíróság határozatának nem akarunk elébe vágni, de reá kell mutatnunk azokra a súlyos közgazdasági következményekre, amelyek a gazdatársadalomnak egy széles rétegét igen érzékenyen érintik. A letartóztatás kálváriáját járó igazgatók ügyében reméljük rövidesen kedvező fordulatról fogunk beszámolhatni. Szabadlábra helyezésük érdekében úgy a Cukorrépatermelők Szövetsége, valamint a mezőgazdasági kamarák és Gyár-iparosok Szövetsége táviratilag fordultak a kormányhoz.

* * *

A cukorrépatermelők Szövetsége aradi tagozatának gyűlése.

Az aradi cukorgyár igazgatósága a közelmúltban jelentette be, hogy a folyó évben nem hozza üzembe a gyárat. E bejelentése nyomán a Cukorrépatermelők Szövetségének aradi tagozata e héten ülést tartott *Purgly László* elnöklete alatt, amelyen a tagozat elhatározta, hogy *Birtolónu Aurél* képviselő útján interveniálni fog a kormánynál a gyár redukált üzemmél való megindítása érdekében, mivel a gazdák talajaikat előkészítették, munkásaikat leszerződötték, állattenyésztésüket, takarmánytermelésüket, vetésforgóikat a cukorrépatermelés kombinációba való vételével szervezték meg és ma a gyár üzemének váratlanul történt beszüntetésekor kényszerhelyzetben vannak, amelyből csak az a körülmény segítené ki, ha a gyár legalább 1000—1500 holdon termelne répát. Tekintve a többi erdélyi gyárak távolságát az a gondolat merült fel, hogy a kormánytól való intervenció sikertelensége esetén Magyarországra szállítanak a gazdák a kényszerhelyzetükben termelt cukorrépát és így a cukorkivitel kérdését részben maguk a gazdák oldanak meg generaliter. A répa és szárított szelet szállításával, vámolásával, stb. járó nehézségek, költségek, a répa árának egy jelentékeny részét felemésztenék ugyan, de a nagyobb veszteségtől való menekülés így is beakadályozza a gazdákat az exportra való termelésbe.

Szociális szempontból is igen nagy jelentőséggel bír az aradi határszáron redukált területen is a termelés folytonosságának fenntartása, mert falvanként 40—50 család vezéti kényerét, nem számítva az aradi ipari munkások veszteségét. Aradon ma is tüntető tömegekben vonulnak fel a munkanélküliek és kerülnek börtönbe elégedetlenségük kifejezésre juttatása miatt.

Amellett, hogy a termelők esetleg melasz járandóságukról is kénytelenek lesznek lemondani, mindössze 2—4% szárított szeletet remélhetnek, azt is a fuvardijon felül vám is fogja terhelni. A gyűlés az összes eshetőségeket megvitatás tárgyává tette és a helyzet kellő mérlegelése és megfontolása után fognak a termelők határozni a további teendőket illetőleg. A gyűlés előadója *Alföldy Pál* volt, a központot *Török Bálint* központi előadó képviselte.

* * *

A Cukorrépatermelők Szövetsége aradi tagozatának működéséről.

A cukorgyár az 1927. évi 5822 holddal szemben 1928-iki kampányra 6275 cukorrépával beültetett holdterülettel rendelkezett. A Szövetség aradi tagozata a kampány előtt az összes átvevő állomásokat felkeresve, azokon a termelők által választott megbizottakat mint ellenőröket alkalmazta és őket az átadás gyakorlatába kioktatta.

Próbatisztítások és próbafelvételek 616-szor történtek. A gyár részére répával vetett területen kat. holdanként átlag 123 métermázsa répa termett. A répa átlagos cukortartalma az idén 18% volt. Tengelyen 9,320 521 kg., vasuton 71,298.072 kg., összesen 8061 vagon szállított be. A levonások sulyban 1,849 602

kg.-ot, azaz 185 vagon tettek ki, ezen levonások értéke két millió lei. A levont mennyiség 2'3 százaléka az átvett mennyiségnek. Hogy az idén a levonások a tavalyi 1'6 százalékot túlhaladták, az annak tulajdonítható, hogy a bánáti termelők részben teljesen tisztítatlan, földes répát hoztak átadásra.

A szervezkedés ügye.

A február hó 2.-i gazdaértekezleten elfogadott határozati javaslatokat az EGE igazgatóválasztmánya legutóbbi ülésén tárgyalva, magáévá tette. — A határozatok végrehajtása céljából kiküldött szűkebbkörű bizottság a héten ülést tartott, amelyen br. *Jósika Gábor* elnökolt. Jelen voltak: *Szász István* EGE. elnök, dr. *Páter Béla*, *Fodor Emil* és dr. *Szász Ferenc*. *Török Bálint* titkár előterjesztése alapján a bizottság a naggyűlés határozatait pontonként megtárgyalta is megállapította a teendők sorrendjét. A bizottság dr. *Nagy Endrét* kérte fel a gazdakörök szervezéséről és vezetéséről szóló, az E. G. E. kiadásában megjelent füzetének átdolgozására. Dr. *Nagy Endre* el is készül a napokban a készséggel vállalt munkával. A vidéken való aktív munka beindításával megvárja a bizottság a törvényszék által március 13-ra az alapszabályok jóváhagyásának tárgyalására kitűzött terminust. Addig is, amíg az EGE. hivatalosan is lépéseket tehet a vidéken a szervezkedés érdekében, a bizottság kéri a gazdaközönseget, hogy a szervezkedés sikeres és gyors keresztülviteléhez a talajt munkálni sziveskedjék.

Állandóan kapjuk az érdeklődő sorokat a szervezkedés ügyében és azt tapasztaljuk, hogy a földmivelő nép körében a legmelegebb érdeklődés nyilvánul a gazdakörök alakítása iránt. Így többek között *Szabó Pál* ref. lelkész *Somlyóujlakról* a következőket írja:

„Somlyóujlak gazdaközönsege örömmel üdvözli az EGE. f. hó másodikán hozott határozati javaslatát, mint olyant, melynek minden egyes mondata a magyar gazdák lelkéből fakadó óhajnak a kifejezője. Adja az Isten, hogy az EGE. legyen képes a bennfoglaltakat végrehajtani.

Kicsiny községünkben egyelőre 59 gazda névalírásával kötelezte magát, hogy a megalkotandó gazdakörnek lelkes és munkás tagja lesz, alapszabályait kötelezőnek ismeri el, tagsági kötelezettségének anyagiakban is tőle telhetőleg eleget tesz s az EGE.-be mint „Somlyóujlaki (Uilac-Cristelec) Gazdakör”, óhajtana bekapcsolódni.”

Pusztakamarási *Szász Ferenc* téli falusi gazdasági előadás sorozatáról szóló beszámolója kapcsán a következőket írja:

„Érdekes, hogy mindenütt mintagazdasági szervezkedés előmunkását vártak s még pedig — mint az esperes mondotta — nagy lelkesedéssel. Tekén ezt tapasztaltuk is.”

Céltudatos gazda részére nélkülözhetetlen a gyümölcsfák betegségei és kártevői ellen
télén nyáron és ősszel 195

Dendrin és Neodendrin | S O T O R h e r n y ó e n y
vizben oldódó gyümölcsfacarbolincum a Carbolneumfabrik R. Avanius készítménye.

Románia részére gyártja és forgalomba hozza: **Moskovits Ipartelepek Részv.-Társ.** Oradea-Nagyvárad
Calca Victoriei 62 sz.

Az ujonnan telepítendő szőlőtalaj forgatása.

Az ujonnan telepítendő szőlő talaját az ültetést megelőző télen mélyen fel kell forgatni (rigorizálni), amely munkának megfelelő elvégzéséhez bizonyos szabályok betartása feltétlenül szükséges. Ilyenek:

1. A forgatáshoz szükséges árkok mindig csak egy méter szélesek legyenek.

2. Sik földön, például filloxéramentes homoktalajon vagy csak csekély emelkedéssel bíró domboldalon a területet hosszirányban két egyenlő széles részre osztjuk és ezen részeken keresztben kijelöljük az egy méter széles forgatási árkokat.

3. A fentebb jelzett területen a forgatást úgy végezzük, hogy a hosszában két részre osztott területen előbb az egyik részt forgatjuk meg bármely irányban, míg a másik rész forgatását ott kezdjük, ahol az előző forgatást bevégeztük. Ez esetben minden résznél marad egy üres árok és az első árokból kikerült föllesleges föld, de az ellenkező végeken. Így az üres árok kitöltése a mellette levő rész első árkából kikerült földdel könnyen megtörténhet. Arra azonban ügyelni kell, hogy az első ásonyom földje az üres árok fenekére kerüljön.

4. Meredekebb hegyoldalokon, ahol a forgatás fölülről lefelé nehézségbe ütközik, a forgatást mindig alulról fölfelé végezzük. Így alulról az első árok földje kimarad, felülről pedig az utolsó árok üresen marad. Ez esetben az alsó árok földjét felszórjuk a legközelebbi 4—5 árok szélességű területre, míg az üresen maradt utolsó árkokat a legközelebbi kerület 4—5 árok szélességű részéről az üres árokba visszahúzott földdel töltjük ki. Hogy pedig ezen területre is kellő mélységű forgatott föld legyen, az utóbbi esetben azt a 4—5 árkokat, melynek földjével az utolsó árkokat kifogjuk tölteni, forgatás alkalmával 10 centiméterrel mélyebben forgatjuk meg, mint a többi.

5. A forgatási árok mélysége rendszeresen 60 centiméter, a forgatatlan részen mérve. — Ettől eltérés van némely esetben és pedig: a) a köves talajoknál, ahol a forgatás alkalmával kisebb-nagyobb görgetek kövek kerülnek a felszínre. Ezek közül az ökolnagyságukat és az annál nagyobbakat kiszedjük és eltávolítjuk a szőlő talajából és ezért itt a talajt mélyebben kell forgatni, hogy legalább is 60 centiméter mély legyen a forgatott rész. Már most attól függ a forgatási árok mélysége, hogy mennyi a talajban az eltávolítandó kő. Ha több, akkor jóval mélyebben legyen a forgatási árok, ha kevesebb, akkor csak kevéssel legyen mélyebb; általában 25—50 centiméterrel. b) Nagyon kötött agyagos talajoknál szintén csak 60 centiméter mély legyen a forgatási árok, de ennek fenekét még 15—20 centiméter mélyen fel kell lazítani ásóval, vagy helyesebben villáskapával, de a fellazított földet nem szedjük ki, hanem az árok fenekén hagyjuk.

6. Fagyos földet nem szabad forgatni, mert az összefagyott rögök az árokfenekére kerülnek és ott lassabban engednek fel, úgy, hogy gyakran csak a nyár derekán. Addig pedig a környezetükben a talaj oly hideg marad, hogy az az ujonnan ültetett oltványnak vagy dugványnak gyökérképződését erősen hátráltatja és ezáltal az új ültetés fejlődésében visszamarad.

7. A forgatott terület elegyengetése (planírozás) csak tavasszal, közvetlen az ültetés előtt történjék, hogy a téli fagyok minél porhanyóbbá omlásszák szét a talajt.

8. A szükséges vízvezetékek már a forgatás alkalmával elkészítendőek, nehogy a tavaszi gyors hóolvadás a fellazított talajban árkokat mosson.

Biztosítsunk!

Kétségtelen, hogy a mai gazdasági viszonyok súlyosan nehezedenek a gazdatársadalomra. Ámde ebből nem szabad azt a következtetést levonnia, hogy annál a költségtételnél takarékoskodjon, amelyen talán egész vagyoni érdeke fordul meg, hanem ellenkezőleg, ebből az következik, hogy megszerezze fennmaradásának biztosítékait s köztük elsősorban a biztosítást, hogy ha küzdelem árán is, átmenthesse gazdasági létét egy jobb jövőbe.

De nemcsak a dologi javak vannak károsodásnak kitéve, pusztulás érheti a legnagyobb gazdasági értéket: magát az egyént, az embert is. Az a szorgos, nagy munka, amely a gazdaságokban folyik, az a sok gond, amellyel a gazdálkodás jár, az erőt, egészséget fogyasztja, sőt fel is örölheti. Váratlan balesetek csökkenthetik, vagy meg is szüntethetik a munkaképességet. A biztosítás ilyenkor megakadályozza, hogy az anyagi gond tetézzé a hátramaradottak bajait. Az életbiztosítás módot nyújt az elárvult családnak, hogy habár talán szerényebb keretek között, fenntarthassa magát azon az életszínvonalon, amelyet az elhunyt kenyérkereső teremtett meg részére. — A balesetbiztosítás pedig módot nyújt, hogy a csökkent munkaképesség helyett állandó járadék szolgáltatassa a megélhetéshez szükséges jövedelmet.

Természetesen a biztosítás költségekkel is jár. Ezt átérzte az E. G. E. is és ezért igyekezett megszerezni az olcsó és jó biztosítás előfeltételeit. Az a megállapodás, amelyet a Minerva Biztosító R. T.-gal kötött, azt célozza, hogy ez a biztosító intézet a gazdák érdekét szolgálja és az agrárérdekek szerve legyen. A Minerva az EGE állandóan érvényesülő befolyása mellett az a biztosító intézet, amely egész üzletpolitikájánál fogva is a gazdatársadalomnak a legkedvezőbb biztosítási feltételeket szolgáltatja.

Az E. G. E. kebelében létesített biztosításügyi tanácsadói iroda pedig feladatául tűzte ki, hogy állandóan rendelkezésére álljon a gazdatársadalomnak tanáccsal, felvilágosítással és szívesen vállalt közreműködésével, hogy a biztosítottak fontos érdekei minél jobban megóvassanak. Ezért a gazdatársadalomnak saját érdeke, hogy igénybe vegye ez iroda tanácsait és utbaigazításait.

Törvények, rendeletek.

Három gazdasági vonatkozású törvényjavaslat. Michalache földművelésügyi miniszter egy csomó új törvényjavaslaton dolgozik, melyek már a közeljövőben a parlament elé kerülnek. Ezek közül fontosabbak a következők: 1. A telekkönyvi rendszer módosítására vonatkozó javaslat, mely lehetővé teszi, hogy az agrárreformmal összefüggő átírásokat minél gyorsabban befejezhessék. 2. Az erdőigazgatóságokra vonatkozó törvény módosítása, mely szigorú intézkedéseket fog meghonosítani, hogy a törvénytelen ségeknek véget vessen. 3. A tanyák reorganizálásáról szóló törvény, melynek kettős célja: egyrészt a tanyák termelésének, másrészt az innen származó állami bevételeknek fokozása. Tehát a gazdák újabb megadóztatása.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 85 MILLIÓ LEJ.

Affiliált intézetek: Torda-aranyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászrégenvidéki Takarékpénztár Rt. Szászrégenben, Népbank Rt. Bánffyhadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ. Szamosújváron. Minden bankügyletet a legalönyösebben végez. — Engedélyezett devizabély. — Betéteket elfogad. — Árraktár a vasút mellett.

IRODALMI SZEMLE

Tíz gazdasági szakkönyv ismertetése.

Irta: Torday György.

Mai nyomasztó gazdasági viszonyaink között — úgy gondolom — nem végzünk hiábavaló munkát, midőn gazdatársainkkal megismertetjük az alábbi szakkönyveket, melyek gyakorlati utmutatást nyújtanak az okszerű, helyes gazdálkodásra és annak egyes ágazataira. Ezen 10 drb. könyv a „Gazdasági Tanácsadó” című könyvsorozatnak egy része, mely vállalatot dr. Bernátsky Jenő keltette életre Budapesten és könyvei Lepage Lajos Utóda könyvkereskedésében Kolozsváron megrendelhetők.

A könyvek nem vastok, hanem kisebb-szerű kötetek, egyszerű, keresetlen szavakkal megszövegezve s a szöveget még jobban megvilágító, egyszerű rajzokkal vannak ellátva. A szegényebb sorsú, kevesebb iskolát járt kisgazdák és gyakorlati tapasztalatokat még nélkülöző kezdő birtokosok is olcsón szerezhetik meg. A kötetek értelmesen, gyakorlatiasan — tudományos fejtegetés nélkül — ismertetik meg a gazdálkodást és főbb ágait. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület hasonló kiadványai mellett ezeket is melegen ajánljuk minden gazdatársnak és gazdaköröknek, különösen pedig kisgazdáknak és kellő gyakorlattal még nem bíró földbirtokosoknak. A „Gazdasági Tanácsadó” nyolcadik és 190—200 oldalas könyveit olyan közismert gazdasági írók írják, kiket eddigi munkáikból is jól ismerünk. Az alant felsorolt művek beszerezhetők az Erdélyi Gazdasági Egyesület útján is.

A rendelkezésünkre álló „Gazd. Tanácsadó” könyvek a következők:

1. „A mezőgazdaság alapelvei” Irta: dr. Bernátsky Jenő. 155 oldal. Ára 2'60 pengő. 6 fejezetben (gazdálkodás célja, — tényezői, üzemtani, üzletviteli-, birtoklási- és munkáltatási rendszerek) tárgyalja a talajművelést, termelést, értékesítést; állati-, gép- és kézimunkát, idő- és munkabeosztást; közrend, jogrend és szövetkezetekre vonatkozó tudnivalókat (még az országgyűlési képviselőválasztást is), továbbá igazgatás, bevétel, kiadás stb. címek alatt a többtermelés lehetőségeinek alapelveit minden gazda által könnyen megérthető, világos rendszerbe foglalja és értékes tanácsadó vagy gyakorlati gazdáknak, mint gazd. tanszemélyek részére is.

2. A „Gazdasági Tanácsadó” 24. számú könyve a „Talajművelés és talajjavítás” 91 oldalon, 12 fejezetre osztva. Irta dr. Balleneger Róbert. Ára 3 pengő. Utbaigazítást ad a homokos, száraz, agyagos, vizes, szikes, tözezes, humuszos talajok helyes megmunkálására vonatkozólag. Kimutatja, hogy az idejében és helyesen végzett talajmunka javítja és termékenyebbé teszi a talajt, helytelenül és rossz időben végzett munka ellenben rontja és csökkenti annak termékenységét.

3. 23. számú könyv a „Szerves trágyák” 82 oldalon, ábrákkal, írta dr. Bittera Miklós. A népiesen megírt könyv gazdáink figyelmét a szerves trágyák (istállótrágya, zöldtrágya és komposzt) felé irányítja. I. fejezetben az istállótrágyát tárgyalja, II. fejezetben a zöldtrágyát s végül a III. fejezetben a komposzt, vagy keverék trágyát. Megtanít ezen könyv eme trágyák helyes kezelésére és a többtermelés szempontjából való okszerű használatára. A könyv ára 1'80 pengő.

4. A sorozat 16. számú könyvét ugyancsak dr. Bittera Miklós írta „A kukorica” címmel 130 oldalon 21 szöveg közötti ábrával. Az I. fejezetben tárgyalja a kukoricát, mint szemes-terményt a legújabb művelési módok, eszmék, tapasztalatok és kísérletek eredményeinek ismeretével. Igazolja, hogy néhol külföldön nem azért terem több kukorica 1 holdon, mert jobb a föld, hanem mert jobban, gondosabban művelik. A II. részben a kukorica, mint takar-

mánynövény (csalamádé) van ismertetve: termelése, kaszálása, zölden való etetése és télire való elkészítése. — Ára a könyvnek 2'40 pengő.

5. „A burgonya termelése”, írta enesei Dorner Béla, 65 szövegek közötti ábrával, 230 oldalon. A könyv 9 fejezetre van osztva, és pedig: I. fejezet A burgonya növénytan és élettani ismertetése. II. fejezet A termelés általános előfeltételei. III. fejezet Fajtái és féleségei. IV. fejezet Vetőgumók megválasztása stb. V. fejezet Tenyésztése és nemesítése. VI. fejezet Termelési munkák (ültetés, ápolás, kiszedés, eltartás). VII. fejezet Korai termelés. VIII. fejezet Betegségei és állati ellenségek ellen való védekezés. IX. fejezet Termés értékelése és felhasználása. — A könyv ára 2'50 pengő.

6. „A kender és len” címen a „Gazd. Tanácsadó” sorozat 26. számú könyvét dr. Bittera Miklós írta 156 oldalon, négy fejezet, ill. cím alatt: A kender leírása, termelése, ápolása, aratása, kidolgozása, feldolgozása és magértékesítése.

„A csalán” növénytan helyzete, használhatósága, művelése és feldolgozása.

„Külföldi fonó- és szövőipari nyersanyagok”: juta, manilla, ujseelandi kender, sisal és agave.

7. A „Gazdasági Tanácsadó” sorozat első számú, „A veteményes kert” című könyvét dr. Bernátsky Jenő írta 176 oldalon. A gyakorlati tudással, komoly alaposággal, népies egyszerűséggel megírt és 68 szöveg közötti képpel ellátott könyv kitűnő gyakorlati tanácsadó. Már a második — bővített — kiadását érte meg, mely körülmény igazolja hasznosságát és kelendőségét. Megtanít, hogy konyhakertünk ne csak szakszerűen, hanem gazdaságosan is legyen megművelve, tehát olcsón és jól. — Ára 2'40 pengő.

8. Dr. Bernátsky írta a „Gazd. Tanácsadó” 27-ik könyvét „A gyümölcskertészet elemei” címen, 237 oldalon, 53 rajzzal. 27 fejezetben felöleli a gyümölcsös kertre vonatkozó összes gyakorlati tudnivalókat: a gyümölcsfák nevelése, nemesítése, ápolása, kártékony állatok és gombabetegségek ellen való megvédése. Minden gyümölcskertészettel foglalkozónak nagy segítsége ezen könyv.

9. „A gyümölcs és zöldségfélék értékesítése, eltartása és konzerválása” című hetedik számú könyvét a tanácsadó sorozatnak Buchta Viktor írta, 267 oldalon, 74 ábrával. A könyv elterjedését és szükséges voltát igazolja az is, hogy már a második bővített kiadásban jelenik meg. Az összes gyümölcsöknek és zöldségféléknek mindennemű konzerválási s más eltartási módjait tárgyalja. — Ára 2 pengő.

10. „Az ehető gombák”, írta dr. Bernátsky Jenő, 208 oldalon, 53 rajzzal (13. számú tanácsadó). Tárgyalja az ehető gombák gyűjtését, felismerésének módját, mesterséges tenyésztését és konzerválását. Az ehető gombák felismerését igen megkönnyítik a szöveg közötti kitűnő rajzok. — Ára 2'40 pengő.

EGYLETI ÉLET

Meghívó.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya március hó 17.-én d. u. 4 órakor, Kolozsváron az E. G. E. Attila-u. 10 sz. alatti székházának üléstermében gyűlést tart, amelyre a szakosztály tagjait és az érdeklődő gazdaközöniséget tisztelettel meghívja

Kolozsvár, 1929. március hó 2.-án

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztályának Elnöksége.

Tárgy:

Hofer, bécsi gazd. mérnök ur előadást tart a műtrágyázási kísérletek szabályszerű beállításáról.

Az E. G. E. Irodalmi és Könyvkiadó Vállalati Szakosztálya febr. 9.-én ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy meghatalmazást kér a sz. o. az E. G. E. igazgató-választmányától a dr. Péter Béla c. gazd. igazgató ur által, a növényvédelmi szerek ismertetéséről írott füzetének kiadására. Felkérte továbbá a szakosztály Török Bálint előadót a kamarási Szász Ferenc és Jászberényi András által írott tejgazdasági füzet új kiadása ügyében való orientálódásra.

A gyümölcsfák rügyfakadás utáni permetezésének bemutatása. Az E. G. E. Szólészeti, Borászati és Gyümölcsészeti Szakosztálya az ősszel két ízben és rendezett bemutatót a gyümölcsfák téli permetezésének az érdekeltek előtt való bemutatása céljából. Április hó 14.-én dr. Péter Béla c. gazd. ak. igazgató ur előadása kapcsán a szakosztály be fogja mutatni a gyümölcsfák rügyfakadás utáni kezelését is. Az előadás és bemutatás április hó 14.-én vasárnap d. u. 4 órakor lesz az E. G. E. Attila-u. 10 sz. alatti telkén.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1927 évre 200 L. tagdíjat fizetett: Bürger A. Mvásárhely.

1928 évre 200 L. tagdíjat fizetett: Bürger A. Mvásárhely.

1928 évre 300 L. tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett Vajna A. Kézdivásárhely, Thima F. Korond-Bogdand

1929 évre 300 L. tagdíjat fizetett: Biró P. Papolcz (1:0 L.)

1929 évre 350 L. tagdíj és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdakör Makófalva, Bárány I. Amedgyes (200'—), Mádly A. Torda, László Gy. N. Klód, Bocsánczy L. Kolozsvár (150'—), Körösi Gy. Peterlaka (200'—), Gocsmán J. Sorostély, Jeszenszky B. Temesvár.

Vegyes közlemények

Székács Elemér előadása Kolozsváron. Székács Elemér a Vetőmagnemesítő és Értékesítő R.-T. vezérigazgatója, m. kir. gazdasági főtanácsos, a növénynemesítés újabb irányairól címen, az E. G. E. közgyűlését követően Kolozsváron, március hó 17.-én, a főtéri „Corso” moziban előadást tart. Székács Elemér hírneves növénynemesítő előadására ezuton is felhívjuk az érdekelt gazdaközöniség szíves figyelmét.

Időjárás: A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása január hóra vonatkozóan az időjárást illetően a következő megfigyeléseket tette. A maximális légnyomás 736.7 volt jan. 10.-én. A minimum pedig 701.5 volt jan. 17.-én. A legnagyobb meleg maximum +11.2° C. jan. 3.-án. A legnagyobb hideg — 28.5° C. jan. 24.-én. A január havi átlagos hőmérséklet — 6.36° C. volt. A legnagyobb csapadék 5.5 mm. volt jan. 4.-én. A csapadék egész havi mennyisége 23.7 mm. volt. A csapadékos napok száma 12.

A grabáci tenyészállat-mintavásár a kedvezőtlen időjárás és hófúvások miatt február hó 24.-ről március hó 10.-re lett elhalasztva.

Az E. G. E. által Magyarországra rendezett gazdasági tanulmányútra. 56 jelentkezés történt. A társaság, a részére biztosított külön vasuti kocsiban március hó 18.-án a déli express-vonattal indul a 9 napos tanulmányútra.

A Szilágyvármegyei Gazdasági Egyesület közgyűlése. Folyó évi február hó 17.-én tartotta a SzGE rendes közgyűlést gr. Bély Kálmán elnöke alatt. Az évi jelentés tudomásul vétele után jóváhagyták az 1928. évi számadást és megállapították az 1929. évi költségvetést. — Az igazgató-választmányba új tagokul beválasztották Cloaje Vasile zilahi primárt, Poroszlai Zsigmond pelei birtokost és dr. Bölöni Zoltánt. A számvizsgáló bizottságba Jakabfi Miklóst, a lemondott pénztárnok helyére Zilahi Istvánt. Részletes tárgyalás és vita után a közgyűlés a mezőgazdasági kamarával való együttműködést határozta el, melyet a jelenlevő dr. Pop György kamarai elnök is szívesen fogadott s végeredményben a közgyűlés utasította az elnökséget, hogy a részletek megállapítása e céljából a kamara vezetőségével lépjen érintkezésbe és a március hóban tartandó választmányi ülésnek tegyen jelentést.

A bukaresti nemzetközi mezőgazdasági kongresszus résztvevőinek erdélyi kirándulását előkészítő bizottság Kolozsmegyei csoportja a héten ülést tartott. A bizottság a kiránduló társaság Kolozsmegyei programját összeállította. A társaság a környéki állami gazdaságokat (Válaszút, Bonchida, Kolozs) fogja meglátogatni, azonkívül a helyi köztisztviselőket, köztük az EGE-et és az EME-et is.

Csikvármegye Gyergyóvidékének Gazdasági Egyesülete most tartotta meg tisztújító közgyűlését. A választások rendén elnöknek dr. Miklóssy Viktor, alelnöknek id. Márton Lajos és Ágoston Ágoston, titkárnak Balásy Sándor, ügyésznek dr. Ferenczy Balázs, pénztárnoknak Madaras István, főkönyvelőnek és szertárosnak Maurer Dezső választották meg.

Nemzetközi állattenyésztési kongresszus fog tartatni az idén Bécsben május hó 12.—17.-ig.

Országos Jelzálog Hitelintézet felállítását tervezi a kormány, mely a külföldi tőke igénybevételével alakulna és ennek feladata volna a mezőgazdasági hitelügyek alacsony kamat és hosszú lejárat mellett való kielégítése. Az új intézet 30—40 éves amortizációra ad kölcsönt 10—12% mellett.

A kisajátítási bonok értéke és a lejárat stabilizáció. 1919 évben, az agrárreform kérdés legelső rendezésekor, midőn az erdélyi kormányzatnak erre vonatkozó első törvényrendeletét megalkotta és amikor tudvalevőleg a leinek belső értéke sokkal nagyobb volt mint a mai napon, — amidőn kifogásoltattott a törvényrendelet tervezet kapcsán a kisajátított földekért járó megváltás kérdésének méltánytalan rendezése, mert az a tényleges ellenérték helyett annak még akkor is csak egy töredékét jelentette, a kormány részéről azzal igyekeztek eme jogos ellenvetéseket meggyengíteni, hogy mivel a lei idővel (a kötvények 50 éven belül kifizetendők lévén), ugysis eléri újból az aranyparitást, tehát eme igazságtalanság ezáltal automatikusan reperiálva lesz. És mostan, midőn a lei véglegesen stabilizáltatik még pedig nagyon alacsony ponton, véglegesen elveszítik az agrárreform rendén kisajátítást elszenvetettek azt a reménységüket, hogy fenti magyarázat szerint valaha is többet érheszen az agrár kisajátítási kötvény névértéke mint ma, nem is beszélve arról, hogy annak árfolyam értéke milyen alacsonyan áll.

Az 5% -kal kamatozó kisajátítási bonok árfolyama 61'25—61'50 L

Ezzel a szabadalmazott

„Rózsá”

széna- és gabona gereblyével egy serdülő fiú vagy leány annyit végez fáradság nélkül, mint 10—12 munkás közönséges gereblyével. Aczélkerékekre van szerelve, 26 acélfoga van, munkaszélessége 150 cm. — Kérjen levelezőlapon még ma ismertetőt és árajánlatot!

„Saturnus” Kereskedelmi Vállalat

Sfatul-Gheorghe-Sepsiszentgyörgy

(jud. Troiscaune-Háromszék megye) 163

Egyedüli árusító Románia részére.

Megjelent az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára. Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára az 1929. évre gazdag tartalommal megjelent.

A naptár több mint 10 iv terjedelemben magában foglalja mindazokat a tudnivalókat, amelyek a kis- és nagygazda számára egyaránt nélkülözhetetlenek. Ismerteti a gazdasági intézményeket, ezekről számos az állattenyésztés, növénytermelés, takarmányozás, tejgazdaság, szőlészet, borászat, méhészet és baromfitenyésztés körébe vágó szakközleményt tartalmaz. A naptár hirdetői rovata pedig a legjobb beszerzési források jegyzéke gyanánt is szolgál. A naptár ára 25 lei, postai portója 3 lei, ajánlva 38 lei. Utánvétellel 46 L. Megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalában.

Ingyenes méhészeti tanfolyam. Az E. M. E. a méhészeti szakismeretek terjesztése céljából 1929. évi június hó 1.-től 15.-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődők részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt résztvehetnek. Jelentkezéseket május hó 25.-ig naponta elfogad az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala Kolozsvár, Attila-utca 10. A tanfolyam hallgatói jelentkezéskor 100 lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes.

Kérem egy szegény öreg gazdatársunk részére való adakozásra. Az EGE.-nek egy évek hosszú során át volt érdemes, munkás és józanéletű tagja, 71 éves korában feleségével együtt a rossz gazdasági viszonyok folytán annyira elszegényedett és felélte minden vagyonát, hogy a falusi földmivelő nép könnyoradományaira van utalva. Kenyerét, mindkettőjük részére a gyógyszert és tüzelőanyagot a nép könnyorületes adományából kénytelen elfogadni. Ezuton kéri munkaképtelensége folytán a nemes szívű gazdákat, hogy könnyoradományaikkal segítsenek rajta, hogy bár a tél hidegét tudja enyhíteni és felesége részére a gyógyszereket beszerezni. Az adományokat kérjük az EGE. címére küldeni továbbítás céljából.

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lei Vastag betűvel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lei.

Gyakorlattal bíró gazdatisztet keresek br. Daniel Ferenc Varghiş. Jud. Odorheiu. 211

Gazdatiszti állást keresek. Cim Harmath Árpád okleveles gasda, uradalmi intéző Ciuc-Sanmartin jud. Ciuc. 215

4-5 drb. 3 tagu nehéz-vasboronát keres megvételre br. Wesselényi gazdasága Mirsid, jud. Salaj. 216

Ingyen és bérmentve küldünk mindenkinek egy elsőrendű **háromlángpás készüléket**

a legjobb csövekkel, tekercsekkel és garantált antennával. Vásárlás esetén elsőrangú koncerthangszórót szolid engros-árban. Ez a hirdetés rövid ideig marad érvényben, a mi kitűnő készülékeink bevezetéséig. Kérje ingyen árjegyzékünket!

VERLAG „AFBAN“ BERLIN N. 4.

Vetőmagvak

Eredeti Erfurti Import

Garantált fajtisza és csiraképes zöldség- és virágmagvak. Magszekrények tasakolt magvak bizományi eladásra.

Arankamentes államilag leplombált lucerna- és vörös löheremagvak.

Fü- és löheremagvak állandó rétek és legelők b. vetéséhez.

Fümagkeverékek park- és kert-pázsitnak. Eredeti északnémetországi és legjobb bel-földi takarmányrépamagvak.

Mütrágya, mésznitrogén, 40% káliitrágyasó, superphosphát, Diamophos, nitrophoskaleunasalpeter, barlangtrágya, kénsavas ámoniak.

Kertművelési és méhészeti szerszámok, állatápolási cikkek. 280

Sürgöncím: Verkaufshalle Sibiu. Telefonszám 200. Árjegyzék ingyen. Távirati cím Erdélyi Szász Gazdasági Egyesület Árucarnoka, Nagyszében-Sibiu.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nél biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozdítja elő.

Gyakorlati Gazdalexikon

* A magyar gazda bibliája *

Két kötet, amely egész szakkönyvtárt pótol

102 tagból álló szerkesztőbizottság közreműködése mellett készült Mille Géza mezőgazdasági kamarai főtájtár vezetése alatt. Mayer János m. kir. földmivelésügyi miniszter előszavával.

A Gyakorlati Gazdalexikon könnyen érthető módon tájékoztatást nyújt a mezőgazdaság minden kérdésében. Gyakorlati gazdák részére készült, akiknek megbízható tanácsadója lesz lépten-nyomon, a gazdálkodás minden ágában. Baromfitenyésztés, állatgyógyászat, dohánytermesztés, fásítás, konyhakertészet, konzervgyártás, szőlőművelés, méhészet, trágyázás, tejgazdaság és ezernyi más tárgy szerepel a Gazdalexikonban, mely hatalmas fegyver a többtermelésért vívott küzdelemben.

A Gazdalexikon tulajdonképpen nem kerül semmibe, mert az ára ezerszeresen megtérül a segítségével elért eredmények és az utmutatásai szerint elhárított károk által.

A két kötet 15 0 oldal terjedelmű, 100 szöveggéppel, 44 színes és 8 fekete műmelléklettel

Ára 1900 Lei
havi részlet: 190 Lei

Tessék alábbi szelvényt levágni, kitölteni, beküldeni.

T. Lepage könyvkereskedés — Részletosztály Cluj
Megrendelem a Gyakorlati Gazdalexikont. Két vaskos kötet 1900 lei. Utánvételezendő 380 lei, havi részlet 190 lei — határidővesztés terhe mellett és a kifizetésig az önök tulajdonának fenntartásával.

Névalírás:

Pontos cím:

Kelt 1929 hó n.

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐ-
OLTVÁNYTELEPEK R. T.

AMBROSI, FISCHER
& CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog gratis

186

Vetőmagvakat a

MEZŐGAZDÁK

kereskedelmi részvénytársaságnál
Arad vásároljunk

Gazdasági magvak, here és lucerna
magvak.

Takarmányrépa magvak,
fümagvak. 203

Konyhakerti és virágmagvak leg-
megbízhatóbb beszerzési forrása.

Fennáll 30 éve

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Takarmányrépamag!

A legtöbb cukrot termő **SUBSTANCIA**
és a legnagyobb tömeget termő **ECKENDORFI**
10 kilón fölül mennyiségben kapható

Gr. Teleki Arvédnál

Cluj-Kolozsvár, Dorobanților (Honvéd-utca) 118. sz. 208